

Sygn. akt III Ca 1265/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Katarzyna Banko

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2022 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K., (...) Spółce Akcyjnej w J.

o naprawienie szkody

na skutek apelacji pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 31 sierpnia 2020 r., sygn. akt I Cgg 7/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. ten sposób, że nakazuje pozwanej (...) Spółce Akcyjnej w K. wykonanie - w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia - napraw na nieruchomości położonej w G. przy ulicy (...), w tym:

a. w budynku mieszkalnym: odbicie tynków wzdłuż zarysowań i pęknięć ścian wewnątrz i na zewnątrz budynku w piwnicach, na parterze i na piętrze oraz na sufitach w piwnicy i na parterze, wykucie bruzd wzdłuż pęknięć ścian i sufitów oraz ich wypełnienie z użyciem siatki wzmacniającej, uzupełnienie tynków i wykonanie prac malarskich, naprawę zarysowań na stykach płyt gipsowo – kartonowych na parterze i piętrze z odtworzeniem malowania, wymianę uszkodzonych i głuchych płytek na posadzkach i ścianach na parterze i piętrze z wymaganym zakresem demontażu i ponownego montażu armatury sanitarnej oraz wykonanie robót zabezpieczających i porządkowych,

b. w budynku gospodarczym: przemurowanie ciągle pęknięć na ścianach, wymianę uszkodzonych posadzek z naprawą podłoża i wzmocnieniem siatką stalową,

c. w otoczeniu: rozbiórkę i ponowne wykonanie uszkodzonego ogrodzenia z podmurówką wraz z pracami towarzyszącymi, usunięcie pęknięć postumentu małej architektury poprzez odbicie tynku, wykucie bruzd, ich zabetonowanie ze wzmocnieniem siatką, uzupełnienie tynków i odmalowanie;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanej (...) S.A. w K. na rzecz powoda P. K. kwotę 1.800,00 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

4. nakazuje pobrać od pozwanej (...) S.A. w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 1.815,48 (jeden tysiąc osiemset piętnaście 48/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych obejmujących wydatek na opinię biegłego sądowego.

UZASADNIENIE

Powód P. K. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) S.A. w J. kwoty w wysokości 4 750 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną ruchem zakładu górniczego ewentualnie wniósł o orzeczenie, że pozwana ma naprawić szkodę spowodowaną w nieruchomości powoda, poprzez przywrócenie do stanu poprzedniego oraz przywrócenie użyteczności w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku, następujących składników majątkowych powoda tj. wypaczonych cokołów płotu, wychylonych od pionu słupków metalowych, wypaczonych obrzeży i deformacji terenu, pękniętych ścian, uszkodzonego dachu wynikłego z pęknięcia ściany i spękania posadzki betonowej, pękniętej dylatacji, zarysowań w okolicy wejścia do budynku, pęknięć ścian i sklepień, zarysowań przy wejściu i odspojenia się wiatrołapu, zarysowań sufitów, pęknięć w wejściu do budynku, różnokierunkowych zarysowań ścian i sufitów i pęknięć faset. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania. W uzasadnieniu powód wskazał, że jest właścicielem nieruchomości położonej w G., przy ul. (...), na której to nieruchomości powstały szkody, a których powstanie związane z negatywnymi skutkami ruchu zakładu górniczego pozwanej, o których powzięto wiedzę od roku 2014, lecz ich zakres w dalszym ciągu ulega pogorszeniu się. Wobec powyższego powód zgłosił swoje roszczenie o naprawienie szkód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., która w piśmie z dnia 31 maja 2017r. wskazała na brak swojej odpowiedzialności za zgłoszone szkody dokonując przekazania wniosku powoda do pozwanej – jako podmiotu właściwego. W odpowiedzi na powyższe pozwana odmówiła naprawy szkód pochodzenia górniczego zarzucając położenie nieruchomości poza wpływami jej eksploatacji górniczej.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) S.A. w J. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że kwestionuje swoją odpowiedzialność co do zasady. Pozwana przyznała, że nieruchomość powoda jest położona na obszarze górniczym KWK (...), ale zgodnie z opinią mierniczo-geologiczną z 19 maja 2017r. nie podlegała dotychczas wpływom eksploatacji górniczej KWK (...). Pozwana zauważyła, że według jej wiedzy, rejon w którym położona jest przedmiotowa nieruchomość mógł w szczególności podlegać wpływom eksploatacji górniczej (...) KWK (...). O powyższych faktach powód był informowany przez pozwaną.

W piśmie procesowym z 01 czerwca 2018r. powód wniósł o zawiadomienie (...) S.A. z siedzibą w K. o toczącym się procesie przy jednoczesnym wezwaniu jej do udziału po stronie pozwanej obok (...) S.A.

Postanowieniem z 20 sierpnia 2018r. Sąd wezwał do udziału w sprawie (...) S.A. w K..

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) S.A. z siedzibą w K. wniosła o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o oddalenie powództwa w stosunku do niej oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że zgodnie z twierdzeniami pozwu powód nabył nieruchomość w 2011r. Natomiast z opinii budowlanej nie wynika, kiedy budynek ten został wzniesiony, a brak dokumentacji budowlanej może wskazywać na długi okres jego eksploatacji. Biorąc to pod uwagę pozwana zauważyła, że wskazane w pozwie uszkodzenia niekoniecznie będą związane z ruchem zakładu górniczego, a mogą wynikać z braku dbałości o stan techniczny budynku, brak koniecznych remontów i napraw, jak również z wieku budynku. Pozwana wskazała, że nie można też wykluczyć, że już w momencie zakupu nieruchomości w 2011r. budynek był już zdewastowany. W związku z powyższym pozwana zgłosiła zarzut przedawnienia roszczenia. Pozwana wskazała również, że zgodnie z opinią biegłego sądowego z marca 2018r. działalność górnicza prowadzona w ciągu ostatnich 10 lat w obrębie posesji nie mogła spowodować uszkodzeń opisanych pozwem. Ponadto pozwana podkreśliła, że zgodnie z zapisami porozumienia z 27 kwietnia 2015r. pomiędzy (...) S.A. i (...) S.A. przy lokalizacji nieruchomości powoda uprawnioną a zarazem zobowiązaną do naprawienia szkody w przypadku jej powstania i związku z ruchem zakładu górniczego jest (...) S.A. Jednocześnie pozwana zakwestionowała wskazaną w pozwie wartość przedmiotu sporu.

W piśmie procesowym z 19 września 2019r. powód zmodyfikował żądanie pozwu poprzez jego rozszerzenie, wnosząc w miejsce pierwotnego żądania o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty 32 032,50 zł tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną ruchem zakładu górniczego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 4 750 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia modyfikacji powództwa, a od kwoty 32 032,50 zł od dnia następującego po dniu modyfikacji powództwa do dnia zapłaty. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie kosztów procesu.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2020r.

1. zasądził od pozwanej (...) S.A. w K. na rzecz powoda P. K. kwotę 32.032,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 4.750 zł od dnia 12 lipca 2017r.,

- 27.282,50 zł od dnia 12 marca 2020r.

2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie wobec (...) S.A. w K.;

3. kosztami procesu, w sprawie przeciwko (...) S.A. w K. obciążył pozwaną, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu;

4. oddalił powództwo wobec (...) Spółki (...) z siedzibą w J.;

5. zasądził od P. K. na rzecz (...) S.A. w J. kwotę 900 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

P. K. jest właścicielem nieruchomości położonej w G., przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr (...). W dniu 16 marca 2017r. powód złożył (...) Sp. z o.o. wniosek o naprawienie szkody w nieruchomości powoda położonej w G. przy ul. (...). W odpowiedzi na wniosek (...) Sp. z o.o. oznajmiła, że nie jest właściwa do załatwienia sprawy i w związku z tym wniosek został przekazany do KWK (...) celem załatwienia sprawy. Następnie pismem z 24 maja 2017r. powód został poinformowany przez (...) S.A., że spółka odmawia ugodowego załatwienia sprawy, albowiem przedmiotowa nieruchomość znajduje się poza wpływami eksploatacji górniczej (...) S.A. KWK (...).

W dniu 27 kwietnia 2015r. (...) S.A. oraz (...) S.A. zawarły porozumienie w sprawie określenia zasad odpowiedzialności i trybu postępowania w sprawach usuwania szkód spowodowanych ruchem zakładów górniczych, zabezpieczenia obiektów budowlanych przed szkodami oraz udzielania informacji o warunkach geologiczno-górniczych dla potrzeb realizacji inwestycji na terenach górniczych (...) i (...). Zgodnie z § 3 porozumienia z uwagi na przeważające wpływy z tytułu planowanej eksploatacji przez kopalnię eksploatującą złożę węgla kamiennego (...), w obszarze górniczym (...), strony ustaliły następujący przebieg granicy odpowiedzialności za usuwanie i zapobieganie szkodom spowodowanym eksploatacją złóż w obszarach górniczych (...) i (...):

- od punktu granicznego „(...)” załamanie granicy obszarów górniczych (...), (...) i (...), na południowy-zachód wzdłuż granicy obszarów górniczych (...) i (...), do punkty A przecięcia osi rowu Bojkowskiego z granicą obszarów górniczych;

- od punkty A wzdłuż osi rowu Bojkowskiego do punktu (...) przecięcia osi rowu Bojkowskiego z osią autostrady (...),

- od punktu (...), wzdłuż osi autostrady (...) na północny-wschód do punktu C przecięcia osi autostrady z granicą obszarów górniczych (...) i (...),

- od punktu C, na północny-zachód po granicy obszarów górniczych (...) i (...), do punktu „(...)”,

- od punktu „ (...)”, wzdłuż granicy obszarów górniczych (...) i (...), przez punkty „ (...)”, „ (...)”, do punktu „ (...)”.

W § 4 ust. 1 strony uzgodniły zasady odpowiedzialności za naprawę i zapobieganie szkodom powstałym wskutek robót górniczych, w tym wstrząsów pochodzenia górniczego:

1) za załatwienie wniosków poszkodowanych w zakresie formalno – prawnym oraz za naprawę szkód powstałych na południowy – zachód od ustalonej granicy odpowiedzialności o której mowa w § 3, w całości odpowiada KWK (...), bez względu na stopień przyczynienia się szkody,

2) za załatwienie wniosków poszkodowanych oraz naprawę szkód powstałych na północny-wschód od ustalonej granicy odpowiedzialności, o której mowa w § 3, w całości odpowiada kopalnia eksploatująca złożę węgla kamiennego (...), w obszarze górniczym (...), bez względu na stopień przyczynienia się szkody;

3) za załatwienie wniosków inwestorów występujących o zwrot kosztów z tytułu zastosowanych zabezpieczeń obiektów budowlanych przed wpływami eksploatacji górniczej i dokonanie takich zwrotów, dla inwestycji położonych na południowy – zachód od ustalonej granicy odpowiedzialności o której mowa w § 3, w całości odpowiada KWK (...), bez względu na stopień przyczynienia się do zagrożenia szkodą,

4) za załatwienie wniosków inwestorów występujących o zwrot kosztów z tytułu zastosowanych zabezpieczeń obiektów budowlanych przed wpływami eksploatacji górniczej i dokonanie takich zwrotów, dla inwestycji położonych na północny-wschód od ustalonej granicy odpowiedzialności, o której mowa w § 3, w całości odpowiada kopalnia eksploatująca złożę węgla kamiennego (...), w obszarze górniczym (...), bez względu na stopień przyczynienia się do zagrożenia szkodą.

Rejon nieruchomości podlegał od 1977 roku do 2002 roku osiadaniom ok $W = 0,6 - 0,8$ m. Teren osiadał również według pomiarów z 2004 roku, 2010 roku i 2014 roku, Po roku 2014 pomierzone osiadania terenu w tym rejonie powierzchni były niewielkie $W = 13$ mm – 24 mm. W zasięgu wpływów eksploatacji na nieruchomość KWK (...) wybierała ścianę nr 100 w pokładzie 404/5 w okresie IV kw (...) roku poprzez 2017 rok, z frontem oddalającym się od obiektu. Natomiast KWK (...) wybierała ścianę nr 41 w pokładzie 357 na W i SW od budynku w okresie I-II kw (...) roku, również z frontem oddalającym się od analizowanego punktu powierzchni. Wpływy tych eksploatacji po relaksacji wyniosły dla KWK (...) $W = 74$ mm, $T < 2,5$ mm/m. Były to wpływy kwalifikujące teren do I kategorii zagrożenia, natomiast dla KWK (...) $W = 9$ mm, $T = 0,2$ mm/m, $E = 0,3$ mm/m, co kwalifikuje teren do 0 kategorii zagrożenia. Pomierzone lub obliczone z wzorów empirycznych wielkości amplitud przyspieszeń drgań gruntu mieściły się wg skali G. (...) w 0 stopniu lub I stopniu intensywności drgań, co wykluczało powstawanie uszkodzeń z tego powodu, w sporadycznych wypadkach tej wartości przyspieszenia drgań gruntu mogły spowodować powiększenie istniejących drobnych uszkodzeń. Sytuacja hydrogeologiczna rejonu nieruchomości nie uległa zmianie na skutek oddziaływania eksploatacji górniczej. Brak było wpływu zmian warunków wodnych w nadkładzie na stan techniczny budynku powoda.

W nieruchomości powoda w związku z działalnością górniczą powstały szkody w postaci uszkodzenia ściany budynku gospodarczego, uszkodzenie postumentu elementu małej architektury, znaczne odchylenia od pionu ogrodzenia. Ponadto uszkodzenia budynku mieszkalnego obejmują obwodowe pęknięcia ścian pod stropami, pęknięcia stropów w narożach i przez całą rozpiętość, odspojenie przybudówki o 10 mm od budynku, zarysowania ukośne na elewacji w narożach otworów okiennych i drzwiowych charakterystyczne dla szkód górniczych. Łączny koszt naprawy wyżej wymienionych uszkodzeń wynosi 28 912,10 zł netto.

W tak ustalonym Sąd I instancji uznał, że powództwo wytoczone przeciwko (...) S.A. w J. podlegało oddaleniu, zaś powództwo przeciwko (...) S.A. z siedzibą w K. okazało się być zasadne. W rozpoznawanej sprawie powód P. K. po ostatecznym sformułowaniu żądania wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty 32 032,50 zł tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną w nieruchomości powoda położonej w G. przy ul. (...) ruchem zakładu górniczego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 4 750 zł od dnia wytoczenia powództwa

do dnia modyfikacji powództwa, a od kwoty 32 032,50 zł od dnia następującego po dniu modyfikacji powództwa do dnia zapłaty. Sąd I instancji stwierdził, że należało ustalić czy roszczenie powoda ma oparcie w przepisach aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2014.613 j.t.) czy wcześniejszej ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2005.228.1947 j.t. z późn. zm.) i wskazał, iż podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 listopada 2013r. (III CZP 75/13, OSNC 2014/7-8/75), że do spraw o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w których zdarzenie wywołujące szkodę, jak i jej powstanie, miały miejsce przed dniem 1 stycznia 2012r. – kiedy to w życie weszła aktualnie obowiązująca ustawa - stosuje się przepisy poprzedniej ustawy z 4 lutego 1994r. – Prawo geologiczne i górnicze (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 29 stycznia 2014r., I ACa 635/13, LEX nr 1437968 oraz w wyroku z dnia 5 lutego 2014r., V ACa 635/13, LEX nr 1437984). Dla ustalenia jakie przepisy mają zastosowanie do roszczeń o naprawienie szkód górniczych decydujące znaczenie miało zatem ustalenie daty powstania szkody. Z opinii biegłego sądowego Z. F. wynikało, że rejon nieruchomości powoda podlegał od 1977r. do 2002r. osiadanom ok $W = 0,6 - 0,8$ m. Teren osiadał również według pomiarów z 2004r., 2010r. i 2014r., Po roku 2014 pomierzone osiadania terenu w tym rejonie powierzchni były niewielkie $W = 13$ mm – 24 mm. W zasięgu wpływów eksploatacji na nieruchomość KWK (...) wybierała ścianę nr 100 w pokładzie 404/5 w okresie IV kw (...)r. poprzez 2017 rok, z frontem oddalającym się od obiektu. Natomiast KWK (...) wybierała ścianę nr 41 w pokładzie 357 na W i SW od budynku w okresie I-II kw (...)r., również z frontem oddalającym się od analizowanego punktu powierzchni. Wpływy tych eksploatacji po relaksacji wyniosły dla KWK (...) $W = 74$ mm, $T < 2,5$ mm/m. Były to wpływy kwalifikujące teren do I kategorii zagrożenia, natomiast dla KWK (...) $W = 9$ mm, $T = 0,2$ mm/m, $E = 0,3$ mm/m, co kwalifikuje teren do 0 kategorii zagrożenia. Natomiast zgodnie z opinią biegłego sądowego R. D. powstałe szkody w nieruchomości powoda były następstwem działalności górniczej, a nie jak twierdziły pozwane skutkiem robót drogowych przeprowadzanych w sąsiedztwie nieruchomości powoda. Co więcej, z opinii biegłego sądowego oraz z zeznań świadka wynikało, że szkody zostały zauważone w 2011r.. W tej sytuacji Sąd I instancji uznał, że do rozpoznania roszczeń powoda zastosowanie znajdzie ustawa z dnia 4 lutego 1994r. prawo geologiczne i górnicze. Poprzez odesłanie wynikające z art.92 w/w ustawy Prawo geologiczne i górnicze, zgodnie z którym do naprawiania szkód, o których mowa w art. 91 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, o ile ustawa nie stanowi inaczej, do przyjęcia odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej regulowanej w/w ustawą konieczne było ustalenie, że w nieruchomości powoda powstała szkoda oraz, że istnieje adekwatny związek przyczynowy (art. 361 k.c.) pomiędzy powstałą szkodą a działalnością górniczą pozwanej. Prawo geologiczne i górnicze w zakresie normowania odszkodowania za szkody stanowi *lex specialis* wobec przepisów Kodeksu cywilnego o odpowiedzialności z czynów niedozwolonych. Zgodnie z art. 92 w/w ustawy, do naprawienia szkód, o których mowa, stosuje się - jeżeli Prawo geodezyjne i górnicze nie stanowi inaczej - przepisy kodeksu cywilnego. Ogólne zasady kodeksu cywilnego dotyczące sposobu naprawienia szkody mają zastosowanie również do szkód górniczych, z tym tylko, że art. 94 ust. 1 Pr.g.g. wyraźnie preferuje przywrócenie stanu poprzedniego, co zostało podkreślone w art. 95 ust. 1, dopuszczającym naprawienie szkody przez zapłatę odszkodowania jedynie w sytuacjach, w których przywrócenie stanu poprzedniego nie jest możliwe, albo rażąco przekraczałoby wielkość poniesionej szkody. W każdym przypadku, gdy nie wchodzi w grę przywrócenie stanu poprzedniego, poszkodowany może domagać się odszkodowania. Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, że wpływy eksploatacji po relaksacji wyniosły dla KWK (...) $W = 74$ mm, $T < 2,5$ mm/m to stwierdzić należy, że były to wpływy kwalifikujące teren do I kategorii zagrożenia, natomiast dla KWK (...) $W = 9$ mm, $T = 0,2$ mm/m, $E = 0,3$ mm/m, co kwalifikuje teren do 0 kategorii zagrożenia. Dlatego też odpowiedzialność za szkody w nieruchomości powoda powstały na skutek działań zakładu górniczego należącego do (...) S.A. w K.. Na marginesie należy zauważyć, że zawarte porozumienie pomiędzy pozwanymi nie miało w niniejszej sprawie większego znaczenia, albowiem pomimo jego treści obie pozwane kwestionowały swoją odpowiedzialność, dlatego kluczowym były wnioski znajdujące się w opiniach biegłych sądowych. W toku postępowania (...) S.A. w K. podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, a zarzut ten okazał się chybiony. Zgodnie z art. 92 Prawa geologicznego i górniczego do naprawiania szkód, o których mowa, stosuje się - jeżeli Prawo geologiczne i górnicze nie stanowi inaczej - przepisy kodeksu cywilnego. Roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego jest roszczeniem o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym. Roszczenia takie ulegają przedawnieniu w terminie określonym w art. 442 k.c. Stosownie do treści tego przepisu roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z

upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. Z zeznań świadka wynikało, że pierwsze szkody w postaci zarysowań i spękań związane z ruchem zakładu górniczego w nieruchomości powodów powstały w 2011r. Wcześniej nieruchomość powoda została wyremontowana, dlatego też ewentualne wcześniejsze szkody zostały naprawione przez powoda. Roszczenie powoda pod kątem przedawnienia Sąd I instancji ocenił w oparciu o przepisy prawa materialnego obowiązujące w roku 2010 a więc przepisy ustawy z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze. Istotą sporu było więc ustalenie, czy w świetle zgłoszonego zarzutu przedawnienia roszczenia, pozwany jest zobowiązany do naprawienia szkody. Licząc początek biegu przedawnienia od roku 2010 roszczenie uległo przedawnieniu w grudniu 2013r. W myśl art. 442 § 1 k.c. 3 letni okres przedawnienia rozpoczyna swój bieg w chwili dowiedzenia się poszkodowanego o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. W orzecznictwie przyjmuje się, że okres przedawnienia rozpoczyna swój bieg nie tylko od dowiedzenia się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia, ale także w sytuacji gdyby poszkodowany działał w sposób rozsądny i dowiedziałby się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. W niniejszej sprawie powód o szkodzie dowiedział się w 2011r., w związku z czym powództwo nie uległo przedawnieniu. Zakres szkody w nieruchomości powoda oraz jej wysokości, nie były kwestionowane przez strony postępowania. Zgodnie ze sporządzoną w niniejszej sprawie opinią biegłego sądowego R. D. w nieruchomości powoda w związku z działalnością górniczą powstały szkody w postaci uszkodzenia ściany budynku gospodarczego, uszkodzenie postumentu elementu małej architektury, znaczne odchylenia od pionu ogrodzenia. Ponadto uszkodzenia budynku mieszkalnego obejmują obwodowe pęknięcia ścian pod stropami, pęknięcia stropów w narożach i przez całą rozpiętość, odspojenie przybudówki o 10 mm od budynku, zarysowania ukośne na elewacji w narożach otworów okiennych i drzwiowych charakterystyczne dla szkód górniczych. Łączny koszt naprawy wyżej wymienionych uszkodzeń wynosi 28 912,10 zł netto tj. 32 032,50 zł brutto. W związku z powyższym, Sąd I instancji uznał że powództwo w stosunku do (...) S.A. w K. okazało się zasadne i dlatego zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 32032,50 zł, o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku. Natomiast powództwo wytoczone przeciwko (...) S.A. okazało się bezzasadne, dlatego też podlegało oddaleniu. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 26 marca 2014r. w sprawie I ACa 5/14 płynące z art. 150 w zw. z art. 148 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze roszczenie obejmuje świadczenie bezterminowe w rozumieniu art. 455 k.c., co oznacza, że winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W niniejszej sprawie powód rozszerzył powództwo, a odpis pisma zawierającego modyfikację żądania został doręczony pozwanej 11 marca 2020r. W związku z tym, zasadne było zasądzenie odsetek od rozszerzonego powództwa od 12 marca 2020r. O kosztach procesu w pkt 3 i 5 wyroku Sąd I instancji orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. W niniejszej sprawie powództwo w stosunku do pozwanej (...) S.A. w K. okazało się być zasadne, dlatego też pozwana winna zwrócić powodowi koszty. Natomiast w stosunku do pozwanej (...) S.A. było bezzasadne i podlegało oddaleniu, dlatego też w tym przypadku to powód przegrał proces, dlatego też powinien zwrócić pozwanej koszty postępowania. Koszty postępowanie w sprawie przeciwko (...) S.A. w oparciu o art. 108 k.p.c. Sąd I instancji pozostawił do rozliczenia Referendarzowi Sądowemu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 31 sierpnia 2020r. wniosła pozwana (...) Spółka Akcyjna w K. zaskarżając powyższy wyrok w zakresie punktów 1 i 3.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 91 ust. 1 w zw. z art. 92 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994r. w zw. z art. 442¹ § 1 k.c., które miało wpływ na wynik sprawy poprzez zasądzenie odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego pomimo przedawnienia roszczenia;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 91 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994r. w zw. z art. 361 § 2 k.c., które miało wpływ na wynik sprawy poprzez zasądzenie odsetek za opóźnienie od daty wezwania pozwanej do zapłaty pomimo, że kwota roszczenia ustalona została dopiero w wyroku kończącym postępowanie.

Mając powyższe na uwadze pozwana (...) S.A. w K. wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa również w stosunku do tej pozwanej w całości,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej Spółki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, według norm przepisanych,

ewentualnie

3. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając termu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w obu instancjach.

Powód P. K. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie procesowym z dnia 13 lipca 2022r. powód rozszerzył żądanie pozwu do kwoty 54.713,85 zł ewentualnie wniósł o nakazanie pozwanej (...) S.A. wykonanie napraw w sposób wskazany w opinii.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd drugiej instancji ma obowiązek naprawienia wszystkich stwierdzonych w postępowaniu apelacyjnym naruszeń prawa materialnego przez sąd pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy zostały wytknięte w apelacji; wiąza go natomiast zarzuty naruszenia prawa procesowego, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (por.m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2006 r., IV CSK 101/06, M. Pr. Bank. 2012, nr 10, str. 40).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów naruszenia prawa materialnego podniesionych w apelacji stwierdzić należy, że nie zasługują one na uwzględnienie.

Dochodzone przez powoda roszczenia wynikały z faktu wystąpienia szkody na jego nieruchomości, spowodowanej ruchem zakładu górniczego pozwanej, a ponieważ ruch ten prowadzony był zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze, to do naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody zastosowanie miały przepisy regulujące tę szczególną materię.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 listopada 2013r.(III CZP 75/13, Biul. SN 2013/11/13 LEX nr 1396279), stwierdził, że do spraw o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w których zdarzenie wywołujące szkodę, jak i jej powstanie, miały miejsce przed dniem 1 stycznia 2012r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm. – dalej pr.g.g.; por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 lutego 2014r. V ACa 635/13 LEX nr 1437984 wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 stycznia 2014r. I ACa 635/13 LEX nr 1437968) W motywach powołanej uchwały Sąd Najwyższy stwierdził między innymi, że do podstawowych zasad międzyczasowego prawa prywatnego należy - wyrażona w art. 3 k.c. - zasada, że ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu. Jej przeciwieństwem jest zasada bezpośredniego działania nowej ustawy, a zatem stosowania jej do oceny skutków zdarzeń prawnych, które nastąpiły po jej wejściu w życie. Jeżeli w ustawie brak przepisów przejściowych, to stosunki prawne, do których znajduje ona zastosowanie należy określić przy uwzględnieniu przepisów prawa międzyczasowego, zawartych w art. XXVI do LXIII ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. - Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz. U. 1964 r. Nr 16 poz. 94 ze zm.; dalej: „przep. wpraw.”), przypisując podstawowe znaczenie art. XXVI przep. wpraw., z którego wynika, że do stosunków prawnych powstałych przed wejściem w życie kodeksu cywilnego stosuje się przepisy prawa dotychczasowego, z zastrzeżeniem wyjątków zastrzeżonych w dalszych przepisach przechodnich. W odniesieniu do stosunku prawnego zobowiązującego sprawcę czynu niedozwolonego do naprawienia szkody, w doktrynie wypracowana została reguła, wywodzona z art. XLIX § 1 przep. wpraw., że nowa ustawa nie znajduje zastosowania przy ocenie pozytywnych i negatywnych skutków zdarzeń prawnych, które nastąpiły przed jej wejściem w życie. Wyrządzenie szkody czynem niedozwolonym pociąga za sobą powstanie stosunku zobowiązującego osobę

odpowiedzialną do naprawienia szkody poszkodowanemu oraz decyduje o treści tego stosunku zobowiązaniowego. Przepis prawny przewidujący, że określone zdarzenie powoduje powstanie stosunku zobowiązaniowego w istocie reguluje w całości skutki tego zdarzenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ta reguła jest powszechnie przyjmowana. Z zasady nieretroakcji wynika również założenie, że w razie wątpliwości uznać należy, iż nowy przepis prawny nie ma mocy wstecznej. Wyjątki od stosowania zasady nieretroakcji mogą wynikać z brzmienia nowej ustawy albo jej celu. W świetle przepisów intertemporalnych prawa cywilnego nie ma podstaw do traktowania jako zasady prawa prywatnego stosowania „normy korzystniejszej”, bo rodziłoby to pytanie, w relacji do którego z podmiotów stosunku prawnego tę cechę nowej regulacji prawnej należałoby stwierdzać, tak by nie pozostać w sprzeczności z zasadą ich równości. Z uwagi na to, że zasada *lex retro non agit* jest jednym z istotnych elementów państwa prawa, odstępstwo od niej może mieć miejsce z bardzo ważnych powodów i musi wynikać z samej treści nowych przepisów. Podzielić należy stanowisko Sądu I instancji, zaakceptowane także przez strony, w tym pozwaną (...) S.A. w K. w apelacji, że w rozpoznawanej sprawie z uwagi na datę powstania szkód, zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994r. – Prawo geologiczne i górnicze. Przepisy powołanej ustawy nie regulowały odrębnie kwestii przedawnienia roszczeń o naprawienie szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego, co oznaczało, że zastosowanie w tym zakresie znajdują zasady ogólne kodeksu cywilnego. Przepis art. 442¹ Art. 442¹. § 1. § 1 k.c., obowiązujący od dnia 10 sierpnia 2007r., stanowi, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Dodać jednak należy, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz.538) jeśli roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym uległoby przedawnieniu przed wejściem w życie tej ustawy tj. przed 10 sierpnia 2007r. to do przedawnienia stosuje się art. 442 § 1 k.c., który stanowił, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. Dla uznania, że rozpoczął się bieg terminu trzyletniego przedawnienia jest konieczne, aby poszkodowany dowiedział się zarówno o szkodzie, jak i o osobie odpowiedzialnej, Obie przesłanki powinny być spełnione łącznie. Biorąc zaś pod uwagę przebieg niniejszego postępowania, ustalenia poczynione przez biegłego sądowego Z. F. stwierdzić należy, że o ile o szkodzie powód dowiedział się w 2011r. to podmiot odpowiedzialny za jej naprawienie został ustalony dopiero w toku postępowania. Zatem zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 91 ust. 1 w zw. z art. 92 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994r. w zw. z art. 442¹ § 1 k.c. nie zasługuje na uwzględnienie. Dodać należy, że z przyczyn wskazanych wyżej nie mają zastosowania w sprawie przepisy pgg z 2011r., jednakże dla rozstrzygnięcia kwestii przedawnienia ma jednak znaczenie zmiana stanu prawnego wyrażona w art. 149 pgg z 2011r., który stanowi, że roszczenia określone niniejszym działem (takie, jak dochodzone w niniejszej sprawie) przedawniają się z upływem 5 lat od dnia dowiedzenia się o szkodzie. Ustawodawca wyraził tym przepisem przekonanie, że 3-letni termin przedawnienia roszczeń o naprawienie szkód wyrządzonych następstwami wpływów eksploatacji górniczej jest zbyt krótki, wydłużając go do lat 5. Należy to uwzględnić, bowiem powód nabył nieruchomości w dniu 29 kwietnia 2011r., zaś powództwo w niniejszej sprawie zostało wniesione 14 lipca 2017r., a więc nieznacznie po upływie 5 lat od dowiedzenia się o szkodzie. Sąd Okręgowy odwołuje się też do argumentacji Sądu Najwyższego (wyrok z 8 maja 2014r., V CSK 370/13), dzieląc ją, że likwidacja szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego jest wpisana w działalność górniczą i powinna być więc tak zrealizowana, żeby było realne uzyskanie rekompensaty przez wszystkich poszkodowanych, którzy – jako niespecjaliści w dziedzinie geologii i górnictwa – nie mają orientacji w szczegółach wpływu prowadzonej działalności górniczej na substancję mieszkaniową. Jeśli więc nawet sąd przy pomocy biegłych ustali w toku procesu, że chwila, od której można poszkodowanemu przypisać wiedzę o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, wyznaczająca początek biegu 3-letniego terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia, poprzedza o ponad trzy lata dzień wniesienia pozwu, to nie musi to oznaczać, że poszkodowany od początku przedawnienia miał pełną możliwość samodzielnego podjęcia, bez wsparcia informacyjnego podmiotu odpowiedzialnego, decyzji o dochodzeniu roszczenia.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 marca 2013r. V CZ 100/12 (Lex nr 1341710) poszkodowany wskutek szkody górniczej - na gruncie ustawy z 1994r. – nie był uprawniony do określania w pozwie o naprawienie szkody, jaki wybiera sposób tego naprawienia. Pomijając sytuacje, w których wskazanie jednego z wymienionych świadczeń jest możliwe już na etapie wniesienia pozwu (przywrócenie do stanu poprzedniego jest niemożliwe lub nieopłacalne, gdy np. budynek wskutek ruchu zakładu górniczego zawalił się), z reguły wybór właściwego sposobu naprawienia szkody następował dopiero po przeprowadzeniu przez sąd postępowania dowodowego i wydaniu orzeczenia. Dopiero zatem wtedy, gdy okaże się w toku postępowania sądowego, że z przyczyn, o których mowa w art. 95 teże ustawy, nie może być przywrócony stan poprzedni, a naprawienie szkody wymaga zapłacenia odszkodowania pieniężnego, można mówić o powstaniu roszczenia o świadczenie pieniężne. Określenie przez powoda wysokości należnego mu odszkodowania stanowi żądanie jego zapłaty, aktualizujące się w przypadku, gdy w wyniku postępowania okaże się, że naprawienie szkody nie będzie polegało na przywróceniu do stanu poprzedniego. Szeroko problem ten omówiono w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2012r., V CSK 379/11 (Lex nr 1223734). Jako zasadę ogólną wskazano, że jeżeli poszkodowany wybierze odszkodowanie pieniężne i wezwie zobowiązanego do jego zapłaty, to od źródła zobowiązania będzie zależeć, od kiedy zobowiązanie takie jest wymagalne. W przypadku szkód, które są wyrządzone czynem niedozwolonym, a więc z istoty swojej nie wynikają z zobowiązań terminowych dłużnika, odpowiedzialność odszkodowawcza powstaje z chwilą samego zdarzenia wyrządzającego szkodę. Zatem ta chwila, a w każdym razie wezwanie przez poszkodowanego osoby odpowiedzialnej do zapłaty odszkodowania w określonej wysokości stanowi o wymagalności roszczenia, o której jest mowa w art. 455 k.c. w wypadku zobowiązań bezterminowych. Jeżeli tak, to wymagalność roszczenia pieniężnego jest podstawą żądania odsetek za czas opóźnienia, gdy po stronie dłużnika nastąpi opóźnienie ze spełnieniem świadczenia (art. 481 § 1 k.c.). Wniesienie pozwu przez poszkodowanego i doręczenie jego odpisu osobie zobowiązanej sprawia, że od tej chwili zobowiązany z tytułu szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia odszkodowawczego, jeżeli go niezwłocznie nie spełni. Poszkodowany może zatem wnosić wraz z roszczeniem o zapłatę żądanej kwoty odszkodowania także należnych odsetek od dnia doręczenia zobowiązanemu odpisu pozwu, jako chwili w której dowiedział się on o roszczeniu i od której stało się ono wymagalne. Sąd Najwyższy podkreślił jednak, że poszkodowany wskutek szkody górniczej nie jest uprawniony do określania w pozwie o naprawienie szkody, jaki wybiera sposób tego naprawienia. Określenie przez powoda wysokości żadanego odszkodowania, jako wartości przedmiotu sporu stanowi więc o domaganiu się zapłacenia takiej kwoty odszkodowania pieniężnego przez zobowiązanego, odpowiadającego wysokości poniesionej szkody tylko w wypadku, gdyby w wyniku postępowania okazało się, że naprawienie szkody nie będzie polegało na przywróceniu do stanu poprzedniego. Wskazanie tej kwoty nie jest również wezwaniem zobowiązanego do zapłaty odszkodowania pieniężnego, które stanowiłoby o wymagalności roszczenia, a zatem i o uprawnieniu do domagania się od tej chwili odsetek za opóźnienie, gdyby zobowiązany żadanego świadczenia pieniężnego nie spełnił. Dopiero wtedy, gdy okaże się w toku postępowania sądowego, że z przyczyn, o których mowa w art. 95 ustawy z 1994 r. nie może być przywrócony stan poprzedni, tylko naprawienie szkody wymaga zapłacenia odszkodowania pieniężnego, można mówić o powstaniu roszczenia o świadczenie pieniężne. Od tej chwili możliwe jest też obliczanie odsetek za opóźnienie w spełnieniu tego świadczenia przez zobowiązanego. Relacja między restytucją naturalną, a odszkodowaniem pieniężnym ma charakter sekwencyjny: roszczenie o zapłatę odszkodowania pieniężnego powstaje dopiero wówczas, gdy przywrócenie do stanu poprzedniego jest niemożliwe lub nadmiernie kosztowne. Należy wobec powyższego stwierdzić, że w typowej sprawie dotyczącej szkód górniczych, rozpoznawanej na gruncie przepisów ustawy z 1994r., zasadą jest orzekanie o roszczeniu odsetkowym od dnia wyrokowania, gdyż dopiero wówczas okazuje się, że przywrócenie stanu poprzedniego jest niemożliwe lub nadmiernie kosztowne. Nie jest też wykluczone zasądzenie odsetek począwszy od dnia doręczenia stronie pozwanej opinii ustalającej wysokość odszkodowania, gdyż wówczas znany jest już sposób naprawienia szkody, a także poziom cen według, którego obliczone zostało odszkodowanie.

Przepis art. 92 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. – Prawo geologiczne i górnicze stanowił, że do naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, o których mowa w art. 91 ust. 1 i 2 powołanej wyżej ustawy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, o ile ustawa Prawo górnicze i geologiczne nie stanowi inaczej. Odesłanie to dotyczy ogółu przepisów regulujących odpowiedzialność za szkody wyrządzone ruchem zakładu górniczego (por. wyroki Sądu

Najwyższego: z dnia 8 maja 2000r., V CKN 36/00; z dnia 24 kwietnia 2002r., V CKN 965/00; z dnia 8 października 2004r., V CK 663/03, z dnia 28 lutego 2007r., V CK 11/06, niepubl. i z dnia 25 lutego 2010r., V CSK 242/09, OSNC 2010, Nr 11, poz. 147). Zastrzeżenie objęte art. 92 p.g.g. "o ile ustawa nie stanowi inaczej" wskazuje na konieczność modyfikacji przepisów kodeksu cywilnego. Pojęcie "szkoda" używane w ustawie - Prawo geologiczne i górnicze ma takie samo znaczenie, jakie przyjęte zostało w kodeksie cywilnym, chociaż nie ma w nim jego definicji. W odniesieniu do sposobu naprawienia szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego, przepisy prawa geologicznego i górniczego modyfikowały w pewnym stopniu regulację zawartą w kodeksie cywilnym; nie wprowadzały żadnych zmian w zakresie dotyczącym sposobów naprawienia szkody. Modyfikacje dotyczyły przesłanek, których spełnienie przesądzało o możliwości zastosowania każdego z tych sposobów. Przepis art. 94 ust. 1 p.g.g. wskazywał, że w przypadku szkód górniczych, zasadą jest restytucja naturalna, pozbawiał zatem poszkodowanego możliwości wyboru, objętego art. 363 § 1 k.c. Stosownie do art. 95 ust. 1 p.g.g., przewidującego wyjątki od tej zasady, naprawienie szkody przez zapłatę odszkodowania następowało, jeżeli nie było możliwe przywrócenie stanu poprzedniego lub koszty tego przywrócenia rażąco przekraczałyby wielkość poniesionej szkody. Przepisy art. 94 ust. 1 i 3 oraz art. 95 ust. 1 p.g.g. regulowały wyczerpująco sposób naprawienia szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego. Nie wprowadzały natomiast ograniczenia w odniesieniu do zakresu naprawienia szkody. Konsekwencją szczególnego uregulowania sposobu naprawienia szkody górniczej w art. 94 ust. 1 i 4 oraz art. 95 ust. 1 p.g.g. było przyjęcie, że poszkodowany ruchem zakładu górniczego nie był uprawniony do określenia w pozwie sposobu jej naprawienia. Jak już wcześniej wskazano relacja pomiędzy restytucją naturalną a zapłatą odszkodowania miała charakter sekwencyjny; roszczenie o zapłatę powstawało dopiero wówczas, gdy przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwie lub rażąco nadmierne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2012r., V CSK 379/11, niepubl.; postanowienia: z dnia 10 lutego 2010r., V CZ 69/09, OSNC 2010, Nr 9, poz. 128; z dnia 27 marca 2013r.). Oznacza to, że zgłoszenie przez poszkodowanego żądania zapłaty odszkodowania nie było wiążące dla sądu, który był zobowiązany do ustalenia, czy naprawienie szkody przez przywrócenie stanu poprzedniego byłoby możliwe, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej, dokonanie wyboru metody przywrócenia. Ze względu na pozbawienie poszkodowanego prawa wyboru sposobu naprawienia szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego (art. 94 ust. 1 i 3 oraz art. 95 ust. 1 p.g.g.) sąd nie był związany żądaniem zapłaty odszkodowania, a spoczywał na nim obowiązek ustalenia sposobu, zgodnie z kolejnością wynikającą z tych przepisów. Mając na względzie powyższe uregulowania Sąd Okręgowy, postanowieniem z dnia 25 listopada 2021r. dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu budownictwa celem ustalenia jakie należy przeprowadzić prace remontowe w zakresie szkód górniczych aby nastąpiło przywrócenie składników budowlanych do stanu poprzedniego. Zakres tych prac i ich koszt biegły wskazał w uzupełniającej opinii i suplemencie do opinii z dnia 8 kwietnia 2022r. Strony nie kwestionowały zakresu prac, które należy wykonać aby przywrócić stan poprzedni w budynku mieszkalnym, budynku gospodarczym oraz otoczeniu, zaś Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania opinii tego biegłego.

Z tych przeto względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1., zaś na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w pozostałym zakresie, tj. odnośnie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 3. zaskarżonego wyroku.

O kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c., przyjmując, że pozwana, mimo zmiany rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1. zaskarżonego wyroku w zakresie sposobu naprawienia szkody, jest stroną przegrywającą sprawę i w związku z tym powinna zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty obejmujące wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018.265).

Zgodnie z art. 96 ust. pkt 12 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (Dz.U. 2020.755 z późniejszymi zmianami) strona dochodząca naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. Mając powyższe na względzie, na podstawie na podstawie art. 83 i 113 ust. 1 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych kosztami sądowymi obejmującymi wydatek na uzupełniającą opinię biegłego sądowego w kwocie 1.815,48 zł - Sąd obciążył pozwaną - jako stroną przegrywającą sprawę.

SSO Katarzyna Banko